



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ,
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ, ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΡΙΜΝΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄ - ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ
ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spoudonde@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Βάρλα Α. (Δ.Ε.)
Παπαδοπούλου Χ. (Δ.Ε.)
Λυμπεροπούλου Φ. (Ε.Α.Ε.)
Μαραγκού Ο. (Ε.Ε.)
Τηλέφωνο : 210-34.43.272 (Δ.Ε.)
: 210-34.43.317 (Δ.Ε.)
: 210-34.42.933 (Ε.Α.Ε.)
: 210-34.42.212 (Ε.Ε.)
Fax : 210-34.43.390

Αποστολή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμ. Προτερ.: **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

Μαρούσι, 25/06/2020
Αριθμ. Πρωτ. : Φ14.1/80286/Δ2

ΠΡΟΣ:

1. Περιφερειακές Διευθύνσεις Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας. Έδρες τους.
2. Γραφεία Συντονιστών Εκπ/κού Έργου (μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων Π.Ε. & Δ.Ε. της χώρας)
3. Διευθύνσεις Δ.Ε. της χώρας. Έδρες τους
4. Δημόσια και Ιδιωτικά Λύκεια της χώρας (μέσω των Δ/νσεων Δ.Ε. της χώρας).
5. Ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού (μέσω της Διεύθυνσης Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ. του οικείου υπουργείου)
6. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών
info@sivitanidios.edu.gr

ΚΟΙΝ:

Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων
Για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία
Τομέας Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
episkepsis@parliament.gr
foundation@parliament.gr
info@efivoi.gr
e.laskari@parliament.gr

ΘΕΜΑ: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή – ΚΕ΄ Σύνοδος» - σχ. έτ. 2020-2021.

Σχετικό έγγραφο: το με αρ. πρ. 73837/Δ2/15-06-2020 εισερχόμενο έγγραφο του Υ.ΠΑΙ.Θ.

Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία διοργανώνει σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων για το **σχολικό έτος 2020-2021** το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της **Βουλής των Εφήβων - Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη**

συμμετοχή. Το πρόγραμμα απευθύνεται στους μαθητές και στις μαθήτριες των Γενικών Λυκείων και ΕΠΑ.Λ. της χώρας, καθώς και των Ελληνικών Λυκείων του εξωτερικού. Ανώτατο ηλικιακό όριο συμμετοχής ορίζεται το 21^ο έτος ηλικίας των μαθητών/τριών.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι η εξοικείωση των εφήβων με τις αρχές και αξίες της δημοκρατίας, με τον τρόπο λειτουργίας και τον ρόλο του Κοινοβουλίου, καθώς και η άσκηση των εφήβων σε δημοκρατικές πρακτικές και η ενεργοποίησή τους σε ζητήματα που απασχολούν το σχολείο, την κοινότητα, την κοινωνία. Το πρόγραμμα φιλοδοξεί να προσφέρει στους μαθητές και τις μαθήτριες, εκτός από γνώση, βήμα για προσωπική έκφραση και δημιουργικότητα, ευκαιρίες για προβληματισμό, διάλογο και συμμετοχή. Οι έφηβοι βουλευτές επιλέγονται από ομάδες μαθητών και μαθητριών - **Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης** - που έχουν αναπτύξει δραστηριότητες κοινωνικού ενδιαφέροντος στα σχολεία και στις κοινότητές τους.

Η Βουλή των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή εντάσσεται στην εκπαιδευτική διαδικασία και στη σχολική ζωή καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους. Το πρόγραμμα είναι προαιρετικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες και ευέλικτο, καθώς μπορεί να υλοποιηθεί είτε ως αυτόνομο πρόγραμμα εκτός διδακτικού ωραρίου είτε μέσα από την υλοποίηση των προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων (πολιτιστικών θεμάτων, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας κλπ.).

Κατά το σχολικό έτος 2019 - 2020 τριακόσια (300) Λύκεια από την Ελλάδα και Ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού συμμετείχαν στο πρόγραμμα και δούλεψαν το θέμα: **Το Περιβάλλον, ο τόπος μου, ο κόσμος μου**. Οι εργασίες του προγράμματος διακόπηκαν εξαιτίας των έκτακτων συνθηκών και της κατ' επέκταση αναστολής λειτουργίας των σχολικών μονάδων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Δεδομένου ότι οι **Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης** των σχολείων δεν ολοκλήρωσαν τις εργασίες τους, το εκπαιδευτικό πρόγραμμα **Βουλή των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή** θα συνεχιστεί με το ίδιο θέμα και με τις ίδιες ενότητες κατά το σχολικό έτος 2020 – 2021 και θα ολοκληρωθεί με την πραγματοποίηση της ΚΕ' Συνόδου της **Βουλής των Εφήβων** τον Ιούλιο του 2021.

Οι **Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης** των σχολείων θα συνεχίσουν να δουλεύουν τις θεματικές ενότητες που έχουν επιλέξει και οι οποίες είναι οι εξής:

- 1. Περιβάλλον και Εκπαίδευση**
- 2. Περιβάλλον και Πολιτισμός**
- 3. Περιβάλλον και Άνθρωποι που μετακινούνται**
- 4. Περιβάλλον και Νέες τεχνολογίες**
- 5. Περιβάλλον και Κοινωνικές ανισότητες**
- 6. Φυσικό περιβάλλον**

I. Συμμετοχή σχολείων στη *Βουλή των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας*:

Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή

α. Τα σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά το σχολικό έτος 2019 - 2020 θα κληθούν να συμπληρώσουν αίτηση με την οποία θα δηλώνουν την επιθυμία τους να συνεχίσουν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα *Βουλή των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή* (ΚΕ' Σύνοδος, 2020 – 2021). Το χρονικό διάστημα υποβολής της αίτησης προγραμματίζεται να είναι από **15 έως 30 Σεπτεμβρίου 2020**. Θα ανακοινωθεί με την έναρξη του νέου σχολικού έτους 2020-2021.

β. Στην περίπτωση που σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατά το σχολικό έτος 2019 – 2020 δηλώσουν αδυναμία συμμετοχής κατά το σχολικό έτος 2020 - 2021, **θα σταλεί εκ νέου πρόσκληση** σε όλα τα Λύκεια της χώρας και στα Ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού να δηλώσουν συμμετοχή. Από κάθε σχολείο θα μπορεί να γίνει μία αίτηση, την οποία θα υποστηρίζει ένας/μία ή περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί. Η επιλογή των σχολείων θα γίνει με μεικτά κριτήρια και κλήρωση, έτσι ώστε στα επιλεγμένα σχολεία να περιληφθούν αφενός σχολεία «ειδικού ενδιαφέροντος» (ειδικά, διαπολιτισμικά, απομονωμένων περιοχών) αφετέρου σχολεία από όλες τις περιφέρειες. Το χρονικό διάστημα υποβολής της αίτησης προγραμματίζεται να είναι από **5 έως 20 Οκτωβρίου**. Θα ανακοινωθεί με την έναρξη του νέου σχολικού έτους 2020-2021.

Η πρόσκληση θα διακινηθεί από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε όλα τα Λύκεια της χώρας και στα ελληνικά Λύκεια του εξωτερικού.

II. Συγκρότηση των *Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης των σχολείων*

α. Οι *Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης* των σχολείων που συγκροτήθηκαν κατά τα σχολικά έτη 2019 - 2020 διατηρούν τη σύστασή τους. Οι μαθητές και οι μαθήτριες της Β' Λυκείου, οι οποίοι/ες κατά τη σχολική χρονιά 2020 – 2021 θα είναι μαθητές και μαθήτριες της Γ' Λυκείου - **κατ' εξαίρεση γι' αυτήν την περίοδο εφαρμογής του προγράμματος** - θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν, εφόσον οι ίδιοι/ες το επιθυμούν. Επιπλέον, οι *Ομάδες* μπορούν να ενισχυθούν/συμπληρωθούν από μαθητές και μαθήτριες της φετινής Α' Λυκείου.

Οι *Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης* των σχολείων συνεχίζουν τις εργασίες τους υπό την καθοδήγηση των υπεύθυνων καθηγητών και καθηγητριών. Στην περίπτωση που ο/η μέχρι σήμερα υπεύθυνος/η καθηγητής/τρια είτε δεν επιθυμεί να συνεχίσει να συντονίζει το πρόγραμμα είτε υπηρετεί σε άλλη σχολική μονάδα κατά το σχολικό έτος 2020 – 2021 είναι δυνατόν να αναλάβει τον συντονισμό της *Ομάδας* άλλος/άλλη συνάδελφος του σχολείου.

β. Οι *Ομάδες Συμμετοχικής Δράσης* των σχολείων που συγκροτούνται **για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2020 – 2021** θα αποτελούνται από μαθητές και μαθήτριες της Α' και Β' Λυκείου. Από κάθε σχολείο θα μπορεί να γίνει μία αίτηση, την οποία θα υποστηρίζει ένας/μία ή περισσότεροι/ες εκπαιδευτικοί.

III. Λειτουργία των Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης των σχολείων

Στην αίτησή τους προς το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων οι ενδιαφερόμενοι/ες εκπαιδευτικοί δηλώνουν τη δέσμευσή τους να ακολουθήσουν πρόγραμμα **τουλάχιστον 8** συναντήσεων (16 διδακτικές ώρες) με τους μαθητές και τις μαθήτριες στη διάρκεια της χρονιάς. Το πρόγραμμα θα αποτυπώνεται σε Ηλεκτρονικό Ημερολόγιο.

Στο πλαίσιο του προγράμματος της *Βουλής των Εφήβων – Βήματα Δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή* προβλέπονται η πρόσκληση ειδικών στα σχολεία, καθώς επίσης δράσεις σε εξωσχολικούς χώρους. Το πρόγραμμα μπορεί να εφαρμοστεί **εντός και εκτός του σχολείου**.

Κάθε σχολείο που θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα θα μπορεί να ακολουθήσει **τους δικούς του ρυθμούς** στη λειτουργία και στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων της *Ομάδας* του. Ωστόσο, ορισμένες ενέργειες κρίνονται απαραίτητες, όπως: συμμετοχικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, τήρηση ημερολογίου, πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού 8 συναντήσεων.

Το πρόγραμμα μπορεί να συνδεθεί με άλλα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών. Ενδεικτικά αναφέρονται: η *Ελληνική Γλώσσα*, η *Ιστορία*, η *Πληροφορική*, η *Πολιτική Παιδεία*. Εξάλλου, είναι δυνατό να εφαρμοστεί είτε μεμονωμένα είτε διαθεματικά είτε στο πλαίσιο δημιουργικών εργασιών είτε στο πλαίσιο καινοτόμων Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων σε θέματα Πολιτισμού, Υγείας και Περιβάλλοντος.

Γενικός κανόνας της λειτουργίας των *Ομάδων* είναι ο συνδυασμός δράσεων βιωματικού χαρακτήρα και συζητήσεων που θα λαμβάνουν χώρα στις συναντήσεις καθώς και εξωστρεφών ενεργειών οι οποίες θα προετοιμάζονται από τα μέλη κάθε *Ομάδας* και θα υλοποιούνται με βάση συνεργατικό σχεδιασμό. Σημαντικό στοιχείο λειτουργίας της *Ομάδας* είναι η αξιολόγηση των ενεργειών της και η επεξεργασία των δυσκολιών ή διαφωνιών που πιθανόν να προκύψουν. Στην κάθε *Ομάδα* μπορεί να λειτουργήσουν και υπο-ομάδες με ειδικότερα υπο-θέματα.

IV. Προτεινόμενα βήματα λειτουργίας των Ομάδων Συμμετοχικής Δράσης

Τα προτεινόμενα βήματα λειτουργίας των *Ομάδων* είναι τα εξής:

1. **Συγκρότηση της Ομάδας Συμμετοχικής Δράσης.**
2. **Ορισμός του τρόπου λειτουργίας της Ομάδας – το Συμβόλαιο της Ομάδας:** τα μέλη της Ομάδας δεσμεύονται για τη συμμετοχή τους στις εργασίες, καθορίζουν τον χρόνο των συναντήσεων, προβαίνουν σε αρχικές, διερευνητικές συζητήσεις, συμφωνούν για τις βασικές αρχές που θα διέπουν τη λειτουργία της Ομάδας και για την ονομασία της Ομάδας.
3. **Γνωριζόμαστε καλύτερα!** Παιχνίδια γνωριμίας – επικοινωνίας.
4. **Βουτάμε στα βαθιά... στη δημοκρατία!** Μέσα από παιχνίδια και συζητήσεις προσεγγίζουμε τις έννοιες: δημοκρατία, συμμετοχή στο σχολείο και στην κοινωνία, αρχές ενεργητικής ακρόασης και ενσυναίσθησης, ανθρώπινα δικαιώματα, δικαιώματα του παιδιού. Για τις συναντήσεις αυτές αξιοποιείται το υλικό που τίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών. Το προτεινόμενο υλικό θα σταλεί στα σχολεία που τελικά θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα.
5. **Βουτάμε στα βαθιά... στο περιβάλλον (στο θέμα μας)!** Μέσα από παιχνίδια και συζητήσεις προσεγγίζουμε τη θεματική ενότητα της Ομάδας. Για τις συναντήσεις αυτές αξιοποιείται το υλικό που τίθεται στη διάθεση των εκπαιδευτικών.
6. **Βγαίνουμε έξω!** Η Ομάδα υλοποιεί εξωστρεφείς δράσεις: έρευνες, συναντήσεις με πρόσωπα κύρους ή εκπροσώπους φορέων, επισκέψεις σε φορείς – χώρους όπου εφαρμόζονται προγράμματα της κοινότητας, δράσεις αλληλεγγύης, δράσεις περιβαλλοντικής ή πολιτιστικής παρέμβασης, προβολές ή άλλες παρεμφερείς δράσεις που σχετίζονται με τη θεματική που έχει επιλεγεί.
7. **Δημοσιοποιούμε και ανταλλάσσουμε!** Αναζητείται άλλη Ομάδα με συναφή αντικείμενα και θεματικές, με την οποία προγραμματίζεται ανταλλαγή απόψεων (συζήτηση μέσω διαδικτύου ή διοργάνωση επισκέψεων – συναντήσεων των μελών).
8. **Μπαίνουμε στην τελική ευθεία!** Εκδήλωση παρουσίασης των ευρημάτων και αποτελεσμάτων της Ομάδας στο σχολείο ή σε άλλο δημόσιο χώρο. Η εκδήλωση είναι ανοικτή στο κοινό και σε άλλους μαθητές και μαθήτριες του σχολείου. Μετά την εκδήλωση, οργανώνεται αξιολόγηση της δράσης της Ομάδας και επιλέγεται – με ψηφοφορία ή κλήρωση - ο/η εκπρόσωπος που θα συμμετάσχει στην πανελλήνια συνάντηση που θα γίνει στην Αθήνα.
9. **Εργασίες ΚΕ' Συνόδου (2020 – 2021)**
Οι εργασίες της Συνόδου διεξάγονται στην Αθήνα και περιλαμβάνουν: συζητήσεις σε ομάδες και σε ολομέλεια, βιωματικές δράσεις και εργαστήρια, εκδηλώσεις πολιτισμού.

Τα βήματα και το χρονοδιάγραμμα της εφαρμογής του προγράμματος θα οριστούν με σαφήνεια με την έναρξη του σχολικού έτους 2020 – 2021.

Ως συμβολική επιβράβευση της συμβολής των υπεύθυνων καθηγητών και καθηγητριών στο πρόγραμμα προβλέπεται η αποστολή επιλεγμένων εκδόσεων του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.

Για περισσότερες πληροφορίες τα σχολεία που επιθυμούν να συμμετάσχουν μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα **210-37.35.248** και **210-37.35.224** και στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@efivoi.gr (κ. Λάσκαρη Ελένη, Υπεύθυνη για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων – Βήματα δημοκρατίας: Κάνοντας πράξη τη συμμετοχή»).

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού Σ. Ζαχαράκη
3. Γραφείο κ. Γενικής Γραμματέως Α. Γκίκα
4. Γενική Δ/ση Σπουδών Π.Ε. και Δ.Ε.
5. Δ/ση Π.Ο.Δ.Ε.Ε.Μ.Σ. , Τμήμα Α΄
6. Δ/ση Θρησκευτικής Εκπαίδευσης και Διαθρησκευτικών Σχέσεων, Τμήμα Α΄
7. Δ/ση Υποστήριξης Εκ/κών Προγρ/των και Εκ/σης για την Αειφορία
8. Αυτοτελές Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων
9. Δ/ση Εκπ/κης Τεχνολογίας και Καινοτομίας, Τμήμα Α΄
10. Αυτοτελής Δ/ση Ιδιωτικής Εκ/σης
11. Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Τμήμα Β΄
12. Δ/ση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης , Τμήμα Β΄
13. Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Δ.Ε. , Τμήμα Β΄

Με εντολή Υφυπουργού

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΙΚΑ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ